

Informatiebijeenkomst 7 oktober 2026

Agenda

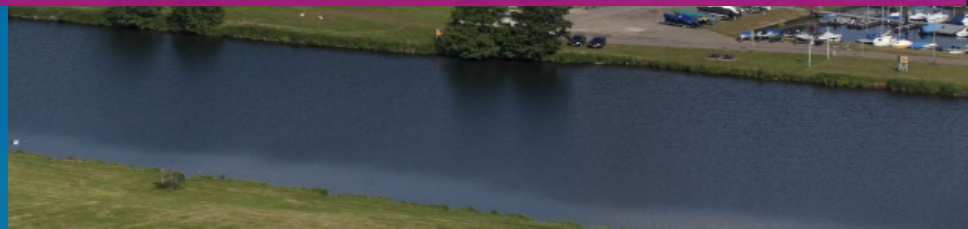
19:00 Opening
19:05 Begroting 2027
20:00 Democratisering
21:15 Sluiting

Deze avond staat in het teken van informeren, beeldvorming en het uitwisselen van vragen, ideeën en suggesties.

TECHNISCHE PRESENTATIE BEGROTING 2027 D.D. 07-10-2026

gemeente **Roermond**

gemeente Roermond

Agenda

Voorwoord

1. Opbouw van de begroting
2. Weerstandsvermogen en risico’s
3. Vervolgplanning

gemeente Roermond

1. Opbouw van de begroting

Begroting bestaat uit 5 onderdelen:

1. Voorwoord en inleidende beschouwing (pag. 5-14).
2. Financiële positie (pag. 15-21).
3. Programma's (pag. 23-91).
4. Paragrafen (pag. 93-187).
5. Financiële begroting (pag. 189-231).
6. Bijlagen (pag. 233-242).

gemeente Roermond

1.1 Voorwoord en inleidende beschouwing

- Belangrijkste speerpunten uit coalitieakkoord.
- In lijn met coalitieakkoord en kadernota zijn ambities en doelen toegevoegd.
  - financieel uitgewerkt bij 2.1 en 2.2 financiële positie structureel en incidenteel
  - tekstueel uitgewerkt in de inleidend beschouwing en bij 6.1 ambities begroting 2027
- Belangrijk uitgangspunt is de Strategische Personeelsplanning (SPP) → in samenhang met optimalisatie processen (AI, datagedreven, deregulering) → een wendbare en toekomstbestendige organisatie.

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie structureel

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Vertrekpunt kadernota 2027	**€ 2.147**	**€ 1.353**	**€ 813**	**€ 387**
Autonome ontwikkelingen (excl. verbonden partijen)	€ -418	€ -372	€ -280	€ -280
Actualisatie investeringen (kapitaallasten)	€ 730	€ 652	€ 837	€ 685
Begrotingssaldo na kadernota 2027	**€ 2.459**	**€ 1.633**	**€ 1.370**	**€ 792**
Mutaties meicirculaire 2026 (incl. taakmutaties)	€ 1.692	€ 904	€ -4.039	€ -2.966
Mutatie ontwikkeling loon-prijs index	€ -525	€ -660	€ -121	€ -111
Mutatie huishoudelijke hulp uit de WMO 'Stelpost'	€ -	€ -	€ 5.953	6.181
Mutatie Raadsbesluit Wijzigingsverordening OZB	€ 428	€ 625	€ 564	€ 564
Mutatie Raadsbesluit Sporthal Schöndeln	€ -	€ -	€ -	€ -150
Verwachte mutatie annotaties verbonden partijen	€ -1.536	€ -1.719	€ -1.737	€ -1.718
Meerjarig begrotingssaldo na meicirculaire 2026	**€ 2.518**	**€ 783**	**€ 1.990**	**€ 2.592**
Aanvullende mutaties annotaties verbonden partijen	€ -542	€ -422	€ -421	€ -500
Aanpassing Vangnet huishoudelijke hulp uit de WMO 'stelpost'	€ -	€ -	€ -1.777	€ -1.846
Nagekomen autonome ontwikkelingen	€ -305	€ -305	€ -305	€ -305
Mutatie bijstelling leges & retributies naar actualiteit	€ 350	€ 350	€ 350	€ 350
Raadsbesluit 2024 nog te verwerken	€ -100	€ -	€ -	€ -
Mutatie overig (o.a. jaarschijfcontrole, correcties)	€ -14	€ -3	€ -1	€ 174
Mutatie financiële opdracht coalitieakkoord (onderuitputting)	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Ramen stelpost teruggave btw-compensatiefonds	€ 800	€ 800	€ 800	€ 800
Mutatie herijking investeringsplanning	€ 45	€ -200	€ 66	€ -178
Mutatie onderuitputting kapitaallasten	€ 81	€ 321	€ 218	€ 170
Mutatie herrekening rentelasten (treasury)	€ 795	€ 599	€ -169	€ -1.050
Subtotaal begrotingssaldo begroting 2027 (voor prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**€ 4.382**	**€ 2.677**	**€ 1.505**	**€ 961**

(zie pagina 18)

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie structureel

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Subtotaal begrotingssaldo begroting 2027 (voor prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**4.382**	**2.677**	**1.505**	**961**
Thema 1: Ontwikkelen voor morgen	-949	-971	-208	-262
Thema 2: Werken aan morgen	-1.310	-1.060	-550	-450
Thema 3: Kansen voor morgen	-400	-400	-150	-150
Thema 4; Voorbereid op morgen	-839	-489	-	-
Thema 5: Investeren in morgen	550	-1.732	308	308
Totaal ambities en doelen ten laste van begrotingssaldo	***-2.948***	***-4.652***	***-600***	***-554***
Totaal begrotingssaldo begroting 2027 (na prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**1.434**	**-1.975**	**905**	**407**

(zie pagina 18)

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie Algemene Reserve

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Stand algemene reserve na besluitvorming jaarstukken 2025	**46.656**	**36.841**	**36.656**	**36.656**	**36.656**
Voorgenomen besluitvorming					
-/- Ambities en doelen begroting 2027	**-9.125**				
Prognose stand algemene reserve	**37.531**	**36.841**	**36.656**	**36.656**	**36.656**
Benodigde weerstandscapaciteit	-12.827	-12.827	-12.827	-12.827	-12.827
Prognose stand algemene reserve na aftrek minimum positie	**24.704**	**24.014**	**23.829**	**23.829**	**23.829**

(zie pagina 19)

gemeente Roermond

1.2 Structureel en reëel begrotingsevenwicht

- Structurele lasten dekken door structurele baten (pag. 20-21).
- Reëel ramen (volledig, realistisch en haalbaar).
- Bij geen structureel en reëel evenwicht is Provincie akkoord als dit evenwicht in het laatste jaar van de begroting tot stand wordt gebracht.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo (na besluitvorming)	**€ 1.434**	**€ -1.975**	**€ 905**	**€ 407**
Bij: Incidentele lasten	€ 15.675	€ 8.358	€ 6.695	€ 2.929
Af: Incidentele baten	€ -16.467	€ -5.250	€ -6.595	€ -2.929
Saldo incidentele baten en lasten	€ -792	€ 3.108	€ 100	€ -
Structureel begrotingssaldo	**€ 642**	**€ 1.133**	**€ 1.005**	**€ 407**
Structureel evenwicht	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**

gemeente Roermond

1.3 Programmabegroting

Programma-indeling → taakvelden.
Beleidsvoornemens zijn vertaald in speerpunten.

Te behalen resultaten en de hiervoor benodigde middelen:

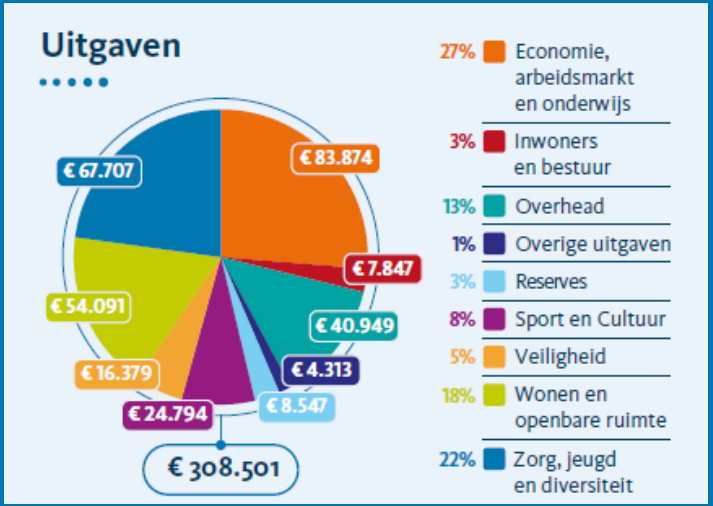
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat levert het op?
- Wat kost het?

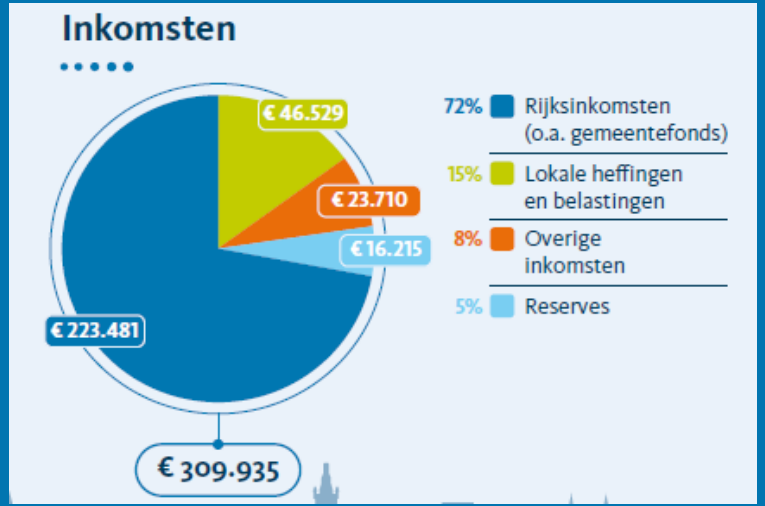
(programma's 0 t/m 8: zie pag. 23-88)

gemeente Roermond

1.3 Programma's totaaloverzicht

Total lasten: 308,5 miljoen
Totale baten: € 309,9 miljoen

gemeente Roermond

1.4 Paragrafen

Artikel 9 lid 2 BBV: 7 paragrafen

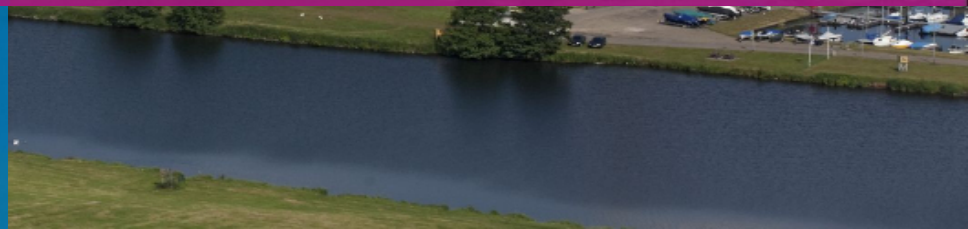
- Dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's en taakvelden.
- Verdieping onderdelen van de begroting
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader toegelicht.

(paragrafen: zie pag. 93-187)

TECHNISCHE PRESENTATIE BEGROTING 2027 D.D. 07-10-2026

gemeente **Roermond**

gemeente Roermond

Agenda

Voorwoord

1. Opbouw van de begroting
2. Weerstandsvermogen en risico’s
3. Vervolgplanning

gemeente Roermond

1. Opbouw van de begroting

Begroting bestaat uit 5 onderdelen:

1. Voorwoord en inleidende beschouwing (pag. 5-14).
2. Financiële positie (pag. 15-21).
3. Programma's (pag. 23-91).
4. Paragrafen (pag. 93-187).
5. Financiële begroting (pag. 189-231).
6. Bijlagen (pag. 233-242).

gemeente Roermond

1.1 Voorwoord en inleidende beschouwing

- Belangrijkste speerpunten uit coalitieakkoord.
- In lijn met coalitieakkoord en kadernota zijn ambities en doelen toegevoegd.
  - financieel uitgewerkt bij 2.1 en 2.2 financiële positie structureel en incidenteel
  - tekstueel uitgewerkt in de inleidend beschouwing en bij 6.1 ambities begroting 2027
- Belangrijk uitgangspunt is de Strategische Personeelsplanning (SPP) → in samenhang met optimalisatie processen (AI, datagedreven, deregulering) → een wendbare en toekomstbestendige organisatie.

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie structureel

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Vertrekpunt kadernota 2027	**€ 2.147**	**€ 1.353**	**€ 813**	**€ 387**
Autonome ontwikkelingen (excl. verbonden partijen)	€ -418	€ -372	€ -280	€ -280
Actualisatie investeringen (kapitaallasten)	€ 730	€ 652	€ 837	€ 685
Begrotingssaldo na kadernota 2027	**€ 2.459**	**€ 1.633**	**€ 1.370**	**€ 792**
Mutaties meicirculaire 2026 (incl. taakmutaties)	€ 1.692	€ 904	€ -4.039	€ -2.966
Mutatie ontwikkeling loon-prijs index	€ -525	€ -660	€ -121	€ -111
Mutatie huishoudelijke hulp uit de WMO 'Stelpost'	€ -	€ -	€ 5.953	6.181
Mutatie Raadsbesluit Wijzigingsverordening OZB	€ 428	€ 625	€ 564	€ 564
Mutatie Raadsbesluit Sporthal Schöndeln	€ -	€ -	€ -	€ -150
Verwachte mutatie annotaties verbonden partijen	€ -1.536	€ -1.719	€ -1.737	€ -1.718
Meerjarig begrotingssaldo na meicirculaire 2026	**€ 2.518**	**€ 783**	**€ 1.990**	**€ 2.592**
Aanvullende mutaties annotaties verbonden partijen	€ -542	€ -422	€ -421	€ -500
Aanpassing Vangnet huishoudelijke hulp uit de WMO 'stelpost'	€ -	€ -	€ -1.777	€ -1.846
Nagekomen autonome ontwikkelingen	€ -305	€ -305	€ -305	€ -305
Mutatie bijstelling leges & retributies naar actualiteit	€ 350	€ 350	€ 350	€ 350
Raadsbesluit 2024 nog te verwerken	€ -100	€ -	€ -	€ -
Mutatie overig (o.a. jaarschijfcontrole, correcties)	€ -14	€ -3	€ -1	€ 174
Mutatie financiële opdracht coalitieakkoord (onderuitputting)	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Ramen stelpost teruggave btw-compensatiefonds	€ 800	€ 800	€ 800	€ 800
Mutatie herijking investeringsplanning	€ 45	€ -200	€ 66	€ -178
Mutatie onderuitputting kapitaallasten	€ 81	€ 321	€ 218	€ 170
Mutatie herrekening rentelasten (treasury)	€ 795	€ 599	€ -169	€ -1.050
Subtotaal begrotingssaldo begroting 2027 (voor prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**€ 4.382**	**€ 2.677**	**€ 1.505**	**€ 961**

(zie pagina 18)

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie structureel

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Subtotaal begrotingssaldo begroting 2027 (voor prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**4.382**	**2.677**	**1.505**	**961**
Thema 1: Ontwikkelen voor morgen	-949	-971	-208	-262
Thema 2: Werken aan morgen	-1.310	-1.060	-550	-450
Thema 3: Kansen voor morgen	-400	-400	-150	-150
Thema 4; Voorbereid op morgen	-839	-489	-	-
Thema 5: Investeren in morgen	550	-1.732	308	308
Totaal ambities en doelen ten laste van begrotingssaldo	***-2.948***	***-4.652***	***-600***	***-554***
Totaal begrotingssaldo begroting 2027 (na prioritering ambities en doelen begroting 2027)	**1.434**	**-1.975**	**905**	**407**

(zie pagina 18)

gemeente Roermond

1.2 Financiële positie Algemene Reserve

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Stand algemene reserve na besluitvorming jaarstukken 2025	**46.656**	**36.841**	**36.656**	**36.656**	**36.656**
Voorgenomen besluitvorming					
-/- Ambities en doelen begroting 2027	**-9.125**				
Prognose stand algemene reserve	**37.531**	**36.841**	**36.656**	**36.656**	**36.656**
Benodigde weerstandscapaciteit	-12.827	-12.827	-12.827	-12.827	-12.827
Prognose stand algemene reserve na aftrek minimum positie	**24.704**	**24.014**	**23.829**	**23.829**	**23.829**

(zie pagina 19)

gemeente Roermond

1.2 Structureel en reëel begrotingsevenwicht

- Structurele lasten dekken door structurele baten (pag. 20-21).
- Reëel ramen (volledig, realistisch en haalbaar).
- Bij geen structureel en reëel evenwicht is Provincie akkoord als dit evenwicht in het laatste jaar van de begroting tot stand wordt gebracht.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo (na besluitvorming)	**€ 1.434**	**€ -1.975**	**€ 905**	**€ 407**
Bij: Incidentele lasten	€ 15.675	€ 8.358	€ 6.695	€ 2.929
Af: Incidentele baten	€ -16.467	€ -5.250	€ -6.595	€ -2.929
Saldo incidentele baten en lasten	€ -792	€ 3.108	€ 100	€ -
Structureel begrotingssaldo	**€ 642**	**€ 1.133**	**€ 1.005**	**€ 407**
Structureel evenwicht	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**

gemeente Roermond

1.3 Programmabegroting

Programma-indeling → taakvelden.
Beleidsvoornemens zijn vertaald in speerpunten.

Te behalen resultaten en de hiervoor benodigde middelen:

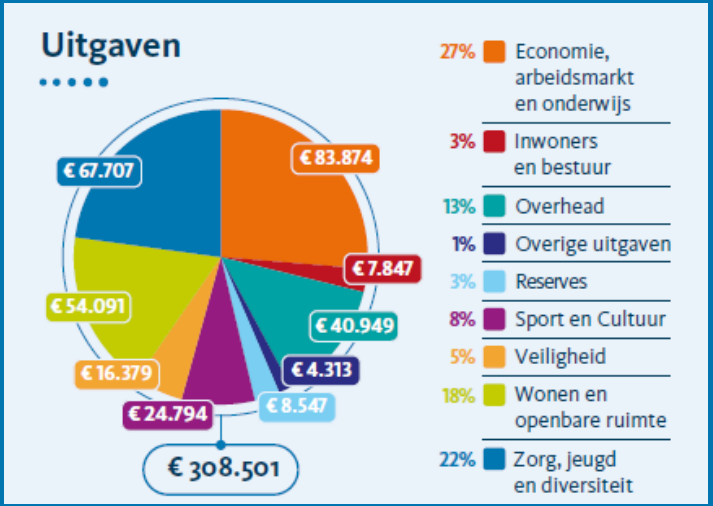
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat levert het op?
- Wat kost het?

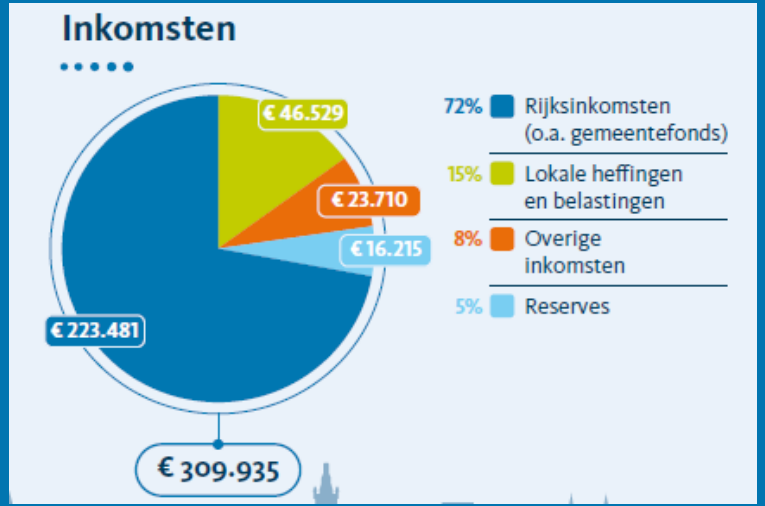
(programma's 0 t/m 8: zie pag. 23-88)

gemeente Roermond

1.3 Programma's totaaloverzicht

Total lasten: 308,5 miljoen
Totale baten: € 309,9 miljoen

gemeente Roermond

1.4 Paragrafen

Artikel 9 lid 2 BBV: 7 paragrafen

- Dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's en taakvelden.
- Verdieping onderdelen van de begroting
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader toegelicht.

(paragrafen: zie pag. 93-187)

gemeente Roermond

1.5 Financiële begroting

- Algemeen (pag. 190-193).
  *Doelstelling, grondslagen voor begroting

- Overzicht baten en lasten (pag. 195-217).
  *Baten en lasten en vergelijk vorig begrotingsjaar
  *Aanmerkelijke verschillen begroting 2027-2026
  *incidentele lasten en baten

- Uiteenzetting financiële positie (pag. 219-231).
  *Begin- en eindbalans
  *Verdiepende cijfers (reserves, voozieningen, overzicht leningen)

gemeente Roermond

2. Weerstandsvermogen en risico's

- Een actuele risico-inventarisatie
(pag. 106-113)

- Minimumpositie algemene reserve
→ € 12,8 miljoen

Omschrijving risico's (bedragen x € 1.000)	Incidenteel	Structureel
Boekenonderzoek Belastingdienst	p.m.	
Inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen		1.050
Renterisico		135
Juridische risico's	p.m.	
Toerekenen directe en/of indirecte uren aan projecten	243	
Informatiebeveiliging, privacy en fraude	1.575	
Calamiteiten	88	
Open eind regelingen sociaal domein	3.600	
Ontwikkelingen Participatiewet		
BTW risico project DAM Lateraal kanaal	1.300	
Grondexploitaties (restantrisico)	42	
Overige gronden	425	
Verbonden partijen (o.a. ICT NML)	82	
Risico subsidieverplichting Walstroom Willem Alexanderhaven	134	
Netcongestie	p.m.	
Optelsom risicobedragen	**7.977**	**1.185**
Omrekenfactor	1,4	1,4
Totaal incidenteel en structureel	**11.168**	**1.659**

gemeente Roermond

2. Weerstandsvermogen en risico's

- Taakstellingen en en stelposten (pag. 113 en 114).
- Beoordeling op hardheid, haalbaarheid en reëel onderbouwd.

	Totaaloverzicht				
	Taakstelling/stelpost:	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
1	Stelpost onderuitputting BTW compensatiefonds	€ -800	€ -800	€ -800	€ -800
2	Stelpost opname meerjarige middelen CDOKE		€ -1.963	€ -1.963	€ -1.963
3	Stelpost afschaffing huishoudelijke hulp uit WMO			€ -4.176	€ -4.336
4	Stelpost onderuitnutting kapitaallasten	€ -81	€ -321	€ -218	€ -170
5	Stelpost Eigen bijdrage Jeugdzorg en Besparing trajectduur Jeugdzorg		€ -1.400	€ -1.437	€ -1.437
6	Stelpost realismefactor	€ -556	€ -556	€ -556	€ -556
7	Taakstellingen personeel	€ -568	€ -1.199	€ -1.329	€ -1.329
	Totaal	**€ -2.005**	**€ -6.239**	**€ -10.479**	**€ -10.591**

gemeente Roermond

2. Weerstandsvermogen en risico's

- Streefwaarde is een weerstandsratio binnen de bandbreedte van 1,4 (minimaal) – 2 (ruim voldoende)

Omschrijving risico's (bedragen in miljoenen euro's)	Incidenteel	Structureel
Beschikbare weerstandscapaciteit 2027	36,6	3,0
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicoprofiel	11,2	1,7
Ratio weerstandsvermogen *	**3,3**	**1,8**

- Streefwaarde minimale solvabiliteit van 20% → 24,7% (2027, pag. 115)
- Diverse financiële kengetallen (pag. 115)

- **Conclusie:** uitstekende financiële positie.

gemeente Roermond

2. Weerstandsvermogen en risico's

- Diverse financiële kengetallen (pag. 115, foutje met vormgeven in de begroting)

Begroting 2027							
Kengetallen:	Jaar-verslag 2023	Jaar-verslag 2024	Jaar-verslag 2025	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	25,9%	27,7%	26,3%	70,4%	88,7%	99,5%	100,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	28,3%	24,9%	23,2%	67%	85,3%	96,1%	97,6%
Solvabiliteitsratio	39,7%	41,7%	43,4%	24,7%	20,5%	19%	18,4%
Structurele exploitatieruimte	-1.3%	3,3%	6,5%	0,22%	0,39%	0,34%	0,14%
Grondexploitatie	1,3%	1,3%	1,2%	0,8%	0,1%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	87,7%	89,3%	84,5%	83,7%	83,7%	83,7%	83,7%

Getal	Minst risicovol	Neutraal / aandacht	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90 - 130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90 - 130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20 - 50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20 - 35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95 - 105%	>105%

- **Conclusie:** uitstekende financiële positie.

gemeente Roermond

3. Vervolgplanning

- 11 oktober — Deadline indienen technische vragen
- 16 oktober — Beantwoording technische vragen
- 28 oktober — Gezamenlijke commissie
- 12 november — Raadsvergadering

* Er volgt nog een RIB septembercirculaire 2026

gemeente Roermond

VRAGEN?

Dank voor jullie aandacht!

Informatiebijeenkomst 7 oktober 2026

Agenda

19:00 Opening
19:05 Begroting 2027
20:00 Democratisering
21:15 Sluiting

Deze avond staat in het teken van informeren, beeldvorming en het uitwisselen van vragen, ideeën en suggesties.

Werksessie

Werken met de eerste beelden uit het onderzoek naar *Lokale Democratie* in Roermond

EMMA

7 oktober 2026

Programma: 19:00 – 20:15

1. Introductie: hoe werken we? En wat hebben we zoal gehoord? – samengevat in 7 thema’s — 30 min

2. Reflectie rond drie verdiepende thema’s
   - thema 1 – het beeld van ‘politiek bedrijven’ — 10 min
   - thema 2 – het benutten van de kracht van de samenleving — 10 min
   - thema 3 – hoe zit het met verschil? — 10 min

3. Wat wil de raad ons op deze thema’s meegeven? — 15 min

Introductie: de drie onderzoekers van Bureau EMMA

De onderzoekers:

Ton Baetens

Hans Moors

Betti Lemstra

Introductie: onze opdracht en doel van het onderzoek

- Opdracht: **Onderzoek de kracht van de Lokale Democratie in Roermond.** Onderzoeksvraag: ***‘Hoe kan Lokale Democratie in Roermond worden versterkt?’***

- **Aanleiding:** lage opkomstcijfers GR 22 en 26 (let op: daarin verschilt Roermond niet noemenswaardig van een aantal andere gemeenten).

- **Doel van het onderzoek**: Een *samenhangend* beeld geven van hoe democratie in de praktijk vorm krijgt in Roermond. Daarbij staat centraal hoe bewoners en maatschappelijk middenveld met de gemeente mee (kunnen) doen. En welke formele en informele structuren en netwerken daarbij een rol spelen. In hoeverre ervaren/hebben bewoners invloed op besluiten die hen (en hun buurt) raken?

Een definitie van democratie:

Democratie betekent: besluiten nemen, terwijl het recht om die besluiten te betwisten blijft bestaan. Waarbij iedereen wordt aangemoedigd te spreken en te luisteren zonder automatisch onderworpen te zijn aan het gezag van een ander.

Wrijving is volgens de Franse filosoof Claude Lefort (1986) juist het moment waarop democratie ontstaat. In het debat over waar je het oneens bent met elkaar, omdat die wrijving ruimte biedt voor uiteenlopende opvattingen.

Introductie: onze manier van werken

- **3 onderzoekers** (twee ervaren veldwerkers en een junior-onderzoeker)

- **Kwalitatieve opzet van de dataverzameling**: gebaseerd op interviews, waarbij het perspectief, de beleving en het verhaal van de gesprekspartners centraal staan.

- **Respondenten zijn gericht benaderd:** op basis van hun betrokkenheid bij formele en informele participatiepraktijken. Bijvoorbeeld vertegenwoordigers van bewonersorganisaties, wijkcontactpersonen, welzijnsprofessionals en ambtenaren. De contactgegevens zijn verkregen via de gemeente. Vervolgens is gebruik gemaakt van een netwerkbenadering, waarbij geïnterviewden andere relevante respondenten aandroegen.

Opkomst in Nederland vs Roermond

Gemeenteraad
18 maart 2026

Opkomst: **53,75%**
Uitgebrachte stemmen: **7.673.235**

Roermond
49.535 kiesgerechtigden

23.208 (46,85%) opkomst
80 (0,34%) blanco stemmen
78 (0,34%) ongeldige stemmen
23.050 geldige stemmen

Gemeenteraad
16 maart 2022

Opkomst: **50,99%**
Uitgebrachte stemmen: **6.934.881**

Roermond
48.255 kiesgerechtigden

22.780 (47,21%) opkomst
79 (0,35%) blanco stemmen
62 (0,27%) ongeldige stemmen
22.639 geldige stemmen

Gemeenteraad
21 maart 2018

Opkomst: **54,97%**
Uitgebrachte stemmen: **6.849.788**

Roermond
46.847 kiesgerechtigden

25.557 (54,55%) opkomst
113 (0,44%) blanco stemmen
78 (0,31%) ongeldige stemmen
25.366 geldige stemmen

Introductie: onze invulling van de opdracht

- **Voordeel**: Deze werkwijze maakt het mogelijk om zowel *gevestigde structuren* als *informele netwerken* in beeld te brengen.

- **Nadeel**: Dit type participatief onderzoek start vanuit reeds actieve of zichtbare bewoners.

- Om die reden is in de benadering expliciet gezocht naar variatie in perspectieven, waaronder kritische stemmen en actoren buiten formele overlegstructuren.

Output:

- Interviews – 26 tot nu toe
- Aanvullende interviews (oktober)

Introductie: de topiclijst (basis voor de interviews)

- *Openingsvraag: hoe gaat het in Roermond?*
- *Hoe krijgt lokale democratie nu al vorm in Roermond?*
- *Wanneer voelen inwoners zich betrokken bij hun buurt en stad, en wanneer niet?*
- *Welke factoren versterken of verzwakken vertrouwen, invloed en betrokkenheid?*
- *Hoe zijn formele structuren van gemeente en politiek verbonden met informele netwerken in de stad?*
- *Welke groepen, geluiden en vormen van betrokkenheid blijven nu buiten beeld?*

Introductie: het doel van deze werksessie

Het doel van deze werksessie is om de eerste resultaten uit het onderzoek te bespreken, te duiden en te prioriteren. Samen kijken we naar wat de rol van de gemeente(raad) zou kunnen zijn op verschillende thema's en welke accenten de gemeenteraad ons nog wil meegeven.

Voorlopige uitkomsten uit ons veldwerk – samengevat in thema’s

Thema 1: De ervaren afstand tussen leefwereld en systeemwereld is een serieuze zaak (volgens inwoners)

Over politiek en mensen in de politiek:

“De politiek wil heel veel. Belooft heel veel. [...]

‘Hun’ leven in een andere wereld. Ze hebben een andere achtergrond. Wij moeten het doen met wat we gekregen hebben.”

Over politici:

“De personen die er zitten, die hebben dat inlevingsvermogen misschien niet ... Ze spreken niet dezelfde taal. Ze zien de specifieke persoon niet.”

Thema 2: in het dagelijks leven ontstaat democratie. Juist ook in wrijving

Over politici:

“Ze zeggen gewoon:

ik weet wat jij wil.

Nee, dat weet je niet.”

Over vrijwilligers:

“Mensen durven (mee te doen) als je laagdrempelig bent. Als ze het idee hebben dat je ‘te vertrouwen bent.”

Thema 3: Vertrouwen betekent: serieus nemen, uitleggen en terugkoppelen

Over vertrouwen:

"Vertrouwen is er nog. Ik denk de gemeente (nog) als nabij wordt gezien. Ik denk dat dit ook voor de raad geldt. Die is geworteld in de samenleving."

"Zo wordt zo'n idee volledig de grond in geboord."

[De parabel van het bankje: op een plek in Roermond is bedacht dat er een buurtbankje kan worden geplaatst. Als proef is een bankje van pallets geplaatst. Dat leidt tot enthousiasme bij bewoners. Maar daarna volgt een mail over draagvlak, over voorwaarden en procedures.]

Thema 4: Formele democratie is niet voor iedereen bereikbaar (soms door gebrek aan praktische kennis; soms door symbolische afstand)

Over het beeld van politiek:

“Ik heb me zelf altijd een beetje afzijdig gehouden van politiek. Misschien omdat mijn ouders allebei hard werkten. Ook mijn broers en zussen niet. Mijn moeder hield de politiek wel bij. Maar zelf deelnemen deed ze niet.”

Over kennis van de democratie:

“Waarom laten jullie partij [naam van de partij] *niet meedoen?”*

Thema 5: Vorm, taal en laaggeletterdheid is medebepalend voor wie mee kan doen

“Bij een bewonersavond in [plaats] *krijg je zo 50 mensen binnen. Maar jongeren, dat is lastig!”*

Over kennis van de democratie:

“Waar staat Geert Wilders?”

Thema 6: Wijkverschillen vragen om ‘ongelijke’ inzet (op sommige plekken is er meer nodig dan op andere plekken)

“Eigenlijk gaat het goed met Roermond. Heel goed. Bruisend. Gevarieerd. Het is een dorp. Maar ook een dorp met stadse problemen”

[denk aan: ondermijning, criminaliteit]

Roermond als stad:

“Het maakt wel uit waar je wieg staat.”

Thema 7: Roermond is hecht. Maar vaker is er sprake van ‘postzegelcohesie’: van samenhang op kleinschalig niveau

“Mensen zien elkaar wel, maar je moet er wel oog voor hebben.”

“Sociale samenhang is soms zichtbaar/merkbaar op heel klein schaalniveau: straat, portiek, blok of in een klein groepje.”

[postzegelcohesie]

Eerste indrukken geclusterd in thema’s

1. De ervaren afstand tussen leefwereld en systeemwereld is een serieuze zaak (volgens inwoners)
2. In het dagelijks samenleven ‘ontstaat’ democratie (juist ook in de wrijving)
3. Vertrouwen betekent: serieus nemen, uitleggen en terugkoppelen
4. Formele democratie is niet voor iedereen bereikbaar (soms door gebrek aan praktische kennis; soms door symbolische afstand)
5. Vorm, taal en (bijvoorbeeld) laaggeletterdheid zijn medebepalend voor wie mee kan doen/ toegankelijkheid van het politieke proces
6. Wijkverschillen vragen om ‘ongelijke’ inzet (op sommige plekken is er meer nodig dan op andere plekken)
7. Roermond is hecht. Maar vaker is er sprake van ‘postzegelcohesie’: van samenhang op kleinschalig niveau

Roermond heeft veel democratische energie. Maar die energie is (nog) ongelijk verdeeld. Is niet altijd zichtbaar. En wordt soms geremd door (gevoelde of gepercipieerde) afstand tot de gemeente. Bij niet iedereen is helder of er wel of geen invloed uitgeoefend kan worden. In zijn algemeenheid zien inwoners de gemeente als relatief beperkt toegankelijk. En op momenten is er een mismatch tussen leef- en systeemwereld.

Blok II – verdieping op drie thema’s

Langs de thema’s

Drie grote lijnen:

1. Het beeld van politiek bedrijven/het spel en de actoren in dit geheel: hoe herkenbaar is dat? En kunnen of willen we daar iets aan doen?

2. De kracht van de samenleving (beter benutten): in Roermond zit veel democratische energie (soms op postzegelniveau). Hoe kunnen we daar beter op aansluiten zonder zo’n initiatief over te nemen?

3. Hoe gaan we om met verschil(len)?

Verdieping 1 – Het beeld van ‘politiek bedrijven’

Breed in Nederland (en dat hebben we ook zo in Roermond gehoord) bestaat het beeld dat politici een ‘spel’ spelen. Waarmee ‘ze’ politiek bedrijven. De vraag is hoe je het spelen wil.

Welk beeld hopen jullie dat de inwoners van Roermond van jullie en jullie werk hebben?

Verdieping 2 – Het benutten van de kracht van de samenleving

De kracht van de samenleving, die willen we beter kunnen benutten. In Roermond zit veel democratische energie (soms op postzegelniveau).

Hoe kunnen we daar beter op aansluiten zonder zo’n initiatief over te nemen?

Verdieping 3 – Hoe zit het met verschil?

In Nederland hebben we (niet voor niets) een bureaucratie opgetuigd. Waarin gelijke omstandigheden (zoveel als mogelijk) tot gelijke behandeling leiden.

Tegelijkertijd zien we breed in de samenleving dat we op die manier geen optimaal resultaat boeken.

Hoe gaan we om met verschil(len)?

Welke accenten wil de raad ons nog meegeven?

Bedankt!

EMMA